

KORRALDUS

19. juuli 2024 nr 1-3/24/443

Pruunkaru küttemismahu kehtestamine 2024/2025. jahiaastal

1. OTSUS

Arvestades punktis 2 esitatud asjaolusid ja põhjendusi, kooskõlas keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” § 3 lg 2, 3 ja 6, JahiS § 22 lg 2, HMS § 53 lg 1 p 2 ja p 4 ning lg 2 p 3, keskkonnaministri 30.09.2020 määrusega nr 47 kehtestatud “Keskkonnaameti põhimääruse” § 7 lõike 2 punkti 6 ja § 8 lõike 2 punkti 18 alusel,

OTSUSTAN:

- 1.1. Kehtestada 2024/2025. jahiaasta pruunkaru (*Ursus arctos*) küttemismahuks Eestis kokku 94 isendit.
- 1.2. Jaotada küttemismaht maakondade vahel ning kehtestada küttemistingimused pruunkaru küttemise korraldamiseks vastavalt korralduse lisale 1.
- 1.3. Tagamaks pruunkaru küttemismahust kinnipidamise, kehtestan pruunkaru jahi registreerimise ja pruunkaru küttemisest teavitamise korra:
 - 1.3.1. Pruunkaru jaht tuleb eelnevalt registreerida korralduse lisas 2 nimetatud jahpidamise asukohajärgse maakonna kontaktisiku juures, arvestades korralduse lisas 1 sätestatud küttemismahtu ja -tingimusi. Pruunkaru jahi registreerimiseks tuleb asjaomase kontaktisiku telefoninumbrile saata lühisõnum (SMS), milles tuleb märkida märksõna „karujaht”, küti nimi, jahipiirkond ja jahiala (kui see on lisas 1 nimetatud), kus jahti peetakse. Lühisõnumiga registreeritud pruunkaru jaht kehtib 12 tundi arvates lühisõnumi saatmise hetkest.
 - 1.3.2. Pruunkaru küttemisest tuleb korralduse lisas 2 nimetatud jahpidamise asukohajärgse maakonna kontaktisikut teavitada viivitamatult pärast pruunkaru küttemist, saates kontaktisiku telefoninumbrile lühisõnumi (SMS) sisuga: märksõna „karu kütitud”, küti nimi, jahipiirkonna ja jahiala (kui see on lisas 1 nimetatud) nimi, kus karu kütiti.
 - 1.3.3. Lühisõnumi „karu kütitud“ saamisel teavitab kontaktisik viivitamatult kõiki kehtivale jahile registreerinud jahimehi lühisõnumi (SMS) teel (sisu: „karu kütitud”, jahipiirkonna ja jahiala olemasolul ka jahiala nimi, kus karu kütiti) nende ohjamisalal pruunkaru küttemisest

ning küttemismahu täitumisel ka karujahi lõppemisest. Peale küttemismahu täitumist ja vastava teavituse saamist lõppeb koheselt kõigi karujahil olevate jahimeeste registreering.

1.3.4. Haavatud pruunkaru jälitamisel jahipiirkonnaga külgneval kaitsealal (kaitsealal või selle osal, mis ei ole liidetud jahipiirkonnaga, sh Alam-Pedja looduskaitseala, Soomaa rahvuspark) tuleb lisaks ohjamisala kontaktisikule eelnevalt informeerida ka kaitseala valitsejat (Keskkonnaametit) lühinumbril 1247.

1.3.5. Jahi registreerimise ajavahemik on alates kella 7.30-st kuni kella 22.00-ni.

1.4. Jahipiirkonna kasutajad on kohustatud:

1.4.1. Korraldama jahti viisil, mis tagaks kehtestatud küttemismahust kinnipidamise.

1.4.2. Teavitama ühe ööpäeva jooksul karu tabamisest lühisõnumiga (SMS), sõnumi sisu „karu kütitud“ ja jahipiirkonna nimi, Keskkonnaameti kontaktisikuid järgmiselt:

Harju ja Rapla maakond – Annabel Pindmaa, telefon 54530619;

Jõgeva, Järva, Tartu, Ida- ja Lääne - Viru maakond – Astrid Levkoi-Epner, telefon 56951405;

Põlva maakond – Margo Tannik, telefon 516 0148.

Valga, Viljandi ja Pärnu maakond – Mihkel Pastik, telefon 5304 4134.

1.4.3. Teavitama jahiloo saajat kütitud isendite andmete ning bioproovide kogumise ja esitamise nõuetest.

1.4.4. Esitama Keskkonnaagentuurile hiljemalt jooksva aasta 20. novembriks kütitud isendite andmed (ankeet) ja märgistatud bioproovid (lihaseproov, emasloomal emakas koos munasarjadega ja esimene premolaar).

1.5. Kehtestan korraldusele kõrvaltingimusena korralduse hilisema muutmise ja/või kehtetuks tunnistamise ja/või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmise selliselt, et Keskkonnaametil on õigus korraldusega kehtestatud pruunkaru küttemismahtu ja ohjamisalade piire muuta.

1.6. Teha korraldus teatavaks kõigile jahipiirkonna kasutajatele ja korralduse lisas 2 nimetatud kontaktisikutele.

Korraldust on võimalik vaidlustada haldusmenetluse seaduses või halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, esitades 30 päeva jooksul korralduse teatavakstegemisest vaide Keskkonnaametile või kaebuse halduskohtusse.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD KAALUTLUSED

2.1. Jahiseaduse (edaspidi *JahiS*) § 4 lg 2 p 5 kohaselt on pruunkaru (*Ursus arctos*, edaspidi ka karu) suuruluk. Vastavalt keskkonnaministri 28.05.2013 määruse nr 32 „Jahieeskiri“ (edaspidi *jahieeskiri*) § 5 lg-le 1 võib karule, välja arvatud poegade emakarule, pidada varitsus- või hiilimisjahti 1. augustist 31. oktoobrini karu tekitatud kahjustuste piirkonnas kahjustuste vältimise eesmärgil või inimese elule või tervisele tekkiva ohu vältimiseks.

- 2.2.** JahiS § 22 lg 2 alusel kehtestab pruunkaru küttemismahu igal jahiaastal Keskkonnaamet, lähtudes JahiS § 21 lg-s 4 nimetatud aruandest ning jahindusnõukogu ettepanekust. JahiS § 21 lg 4 ja sama paragrahvi lg 3 alusel kehtestatud keskkonnaministri 23.05.2013 määruse nr 27 „Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise kord ning seiret korraldama volitatud asutus” (edaspidi *määrus nr 27*) §-st 1 tulenevalt on Keskkonnaagentuur ulukite seire aruande koostaja.
- 2.3.** Euroopa Liidus (edaspidi EL) on pruunkaru loodusdirektiivi¹ alusel kaitstav liik, kellele on ette nähtud nii elupaiga- kui ka isendikaitse. Liitumisläbirääkimistel EL-ga taotles Eesti kõigi kolme suurkiskja (hunt, ilves, karu) asurkondade välja arvamist direktiivi lisast II (kuhu kantud liikidele on ette nähtud elupaigakaitse) ja lisast IV (kuhu kantud liikidele on ette nähtud range isendikaitse) ja arvamist lissasse V (kuhu kantud liike on lubatud kontrollitud tingimustes tegevuskava alusel säästvalt majandada). Eesti deklareeris EL liitumisläbirääkimistel, et suurkiskjate kaitse tagamiseks koostatakse vastavad tegevuskavad. Liitumisläbirääkimiste tulemusel on Eestile tehtud geograafiline erand ning pruunkaru on välja arvatud II lisast ning jäetud IV lissasse, mis lubab liiki tegevuskava põhiselt kahjustuste ja ohuolukordade vältimiseks kütida (sh loodusdirektiivi 16. artikli lg 1 punkti b ja c ära toodud erandite alusel). „Eesti ühinemisleping Euroopa Liiduga“ seletuskirja lk 296 on märgitud „Ühinemisakti sõlmimisel tehakse üks keskkonnakaitset käsitlev deklaratsioon. See on praeguste liikmesriikide ja Eesti ühisdeklaratsioon pruunkarude jahi kohta Eestis. Pruunkarude kõrge arvukuse ja asurkonna hea seisundi tõttu taotles Eesti loodusdirektiivi lissades IV ja V pruunkaru Eesti asurkonna suhtes samasugust muudatust nagu seda tehti kopra, ilvese ja hundi Eesti asurkondade suhtes. Seega Eesti taotles, et loodusdirektiiv võimaldaks ka pruunkarude asurkonna majandamist küttemise kaudu. Tulenevalt pruunkarude Eesti asurkonna heast seisundist tehti asjakohane muudatus vaid direktiivi lissasse II (liikide loetelu, mille kaitseks on vajalik erikaitsealade loomine). Läbirääkimistel oli komisjon seisukohal, et ka direktiivi lissasse IV kantud liikide osas on teatud juhtudel jahipidamine võimalik ning seda võimaldab direktiivi artikkel 16. Kuna direktiivi artikli 16 tõlgendus ei ole siiani olnud niivõrd üheselt mõistetav, taotles Eesti, et sellist tõlgendust kinnitataks ühisdeklaratsiooniga. Seega on pruunkaru deklaratsioonil tõlgendust toetav tähendus“.
- 2.4.** Loodusdirektiivi 16. artikli lg 1 punktides b ja c on sätestatud, et kui muud rahuldavat alternatiivset lahendust ei ole ja erand ei kahjusta kõnealuste liikide populatsioonide soodsa kaitsetaseme säilitamist nende looduslikul levilal, võivad liikmesriigid teha artiklite 12, 13 ja 14 ning artikli 15 punktide a ja b sätetest erandi: 1) eriti oluliste saagi-, karja-, metsa-, kalamajandus-, veemajanduskahjude ja muud liiki omandiga seotud kahjude ärahoidmiseks; 2) rahva tervise ja elanikkonna ohutuse huvides või muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsed ja majanduslikud põhjused ning kasu, mida keskkond saab erandite andmisest;
- 2.5.** Loodusdirektiivi 43/92 artikkel 6 sätestab muuhulgas, et liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et vältida erikaitsealadel looduslike elupaikade ja liikide elupaikade halvenemist ning selliste liikide häirimist, mille kaitseks alad on määratud, kuivõrd selline häirimine võib oluliselt mõjutada käesoleva direktiivi eesmärkide täitmist. Iga kava või projekti, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis tõenäoliselt avaldab alale olulist mõju eraldi või koos muude kavade või projektidega, tuleb asjakohaselt hinnata seoses tagajärgedega, mida see ala kaitse-eesmärkidele avaldab. Pädevad siseriiklikud asutused annavad kavale või projektile kava või projekti tagajärgede hindamise järelduste alusel ning lõike 4 sätete kohaselt nõusoleku alles pärast seda, kui nad on kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele

¹ Kättesaadav internetiaadressilt: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:ET:PDF>, 04.07.2024.

negatiivset mõju, ja teevad seda vajaduse korral pärast avaliku arvamuse saamist. Eestis on pruunkaru kütmine rangelt korraldatud tegevuskava alusel, võttes arvesse muuhulgas teadlaste ettepanekuid kütamise suunamiseks kahjustuskolletesse edasiste kahjustuste ja ohuolukordade vähendamise ja vältimise ning ka ennetamise eesmärgil. Karude populatsiooni arvukus on viimastel aastatel märgatavalt suurenenud ning leviala laienenud (sh ka Natura 2000 aladel). See tõestab, et karude kütimisel kahjustuste ja ohuolukordade vähendamise ja vältimise ning ennetamise eesmärgil negatiivne mõju eelpool mainitud alade kaitse-eesmärkidele puudub.

- 2.6.** Punktis 2.3 mainitud põhjustel on Eesti koostanud suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava 2022-2031² (edaspidi *tegevuskava*). Tegevuskava ühe olulise eesmärgina on ära toodud vajadus säilitada Eestis iga-aastaselt vähemalt 70 sama-aastaste poegadega karu pesakonna (asurkonna üldarvukus ca 650 isendit) olemasolu ning jätkata jahipidamist peamiselt liigi inimpeglikkuse säilitamiseks ja karu tekitatud kahjustuste vähendamiseks (p 7.2.1.). Keskkonnaagentuuri aruande „Ulukiasurkondade seisund ja kütmissoovitused 2024”³ (edaspidi *Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruanne*) andmetel on eelmise aasta (2023) karu pesakondade minimaalseks arvukuseks hinnatud 89. Karu arvukus ja levik on üldist tõusutrendi väljendanud juba vähemalt viimased 15 aastat ning asurkonna seisundit võib pidada väga heaks. 2020. ja 2021. aastal oli pruunkaru tekitatud kahjustuste hulk mesindusele suurem kui kunagi varem teadaolevalt. Viimasel kolmel aastal on võrreldes eelneva sama perioodiga Keskkonnaametile (edaspidi ka KeA) teavitatud mesitarude kahjustuste hulk mõnevõrra vähenenud, kuid 2024. aasta alguse (kuni 10.06.2024) kahjustatud mesitarude arv on 2023. aasta sama perioodi kahjude arvuga võrreldes kasvanud (vastavalt 148 ja 84). Tõus on ka karude kahjustatud silopakendite arvus, kuid siin on aastati suured kõikumised – 2021. a 1171 pakendit, 2022. a 412, 2023. a 1272.
- 2.7.** Pruunkaru Eesti asurkonna suurus ja asustustihedus on üks Euroopa kõrgemaid. Karu arvukuse kasvuga ei kaasne mitte üksnes risk inimese ründeks, vaid see omab paradoksaalsel kombel mõju ka karu kaitse rakendamisele ja seeläbi tema soodsa seisundi tagamisele. Heas seisus suurkiskjate (hunt, ilves, karu) asurkondade olemasolu nõuab ühiskonnalt valmisolekut nendega koos eksisteerida ning taluda ka sellega kaasnevaid mõjusid. Kuniks riik kompenseerib põllumajandusloomadele ja mesilatele ning silopakenditele tekkivad kahjud, ollakse tolereerivamad, kuid mitte piiritult, kui kahjude hulk ja inimeste kokkupuutevõimalus suurkiskjatega kasvab. Veelgi enam vähendaks ühiskonna toetust raske vigastuse või surmaga lõppenud karu rünnakud inimese vastu. Selliselt lõppevad ohuolukorrad oleks otseselt vastuolus Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ art 2 lg-ga 3. Kindlasti kasvaks sellega ka nõudlus karu arvukuse oluliseks vähendamiseks, mis omakorda võib ohtu seada karu soodsa seisundi Eestis.

Karu arvukuse kasvuga suureneb tõenäosus inimese ja karu vaheliseks konfliktiks, seda eriti asulate lähedal, kuhu põlistest elupaikadest välja tõrjutud peamiselt nooremad isendid endale elupaika ja toitu otsima tulevad. Keskkonnaametile on 2024. esimesel poolaastal teada antud 12 juhtumist, kus inimese ja karu teed ristusid. Häirekeskuse riigiinfo telefonile laekus selliseid teated sama aja kohta 80⁴. Paljud neist leidsid aset asulate läheduses ning mitmel juhul tundis inimene reaalselt hirmu karu rünnaku ees (karu maja õuel, kus mängisid lapsed, karudega kohtumised elumajade vahetus läheduses). Reeglina inimesed nendest kohtumistest ametkondadele teada ei anna, sest puudub arusaam, mida sellistel puhkudel

² Kättesaadav Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#imetajad>, 04.07.2024.

³ Aruanne on internetis kättesaadav Keskkonnaagentuuri kodulehel aadressil: <https://keskkonnaportaal.ee/et/ulukite-arvukus-ja-kutimine>, 04.07.2024.

⁴ Teated on registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 19.07.2024 nr 13-11/24/15479 all.

üldse ette võtta. Pigem jagatakse infot karuga kohtumiste ja nende tegevusjälgede (nt väljaheited kodulähedaste liikumisteede ääres) kohta kogukonna liikmete vahel, et teineteist ohu eest hoiatada. Seda kinnitab ka tõik, et Keskkonnaameti töötajate tööalastel kohtumistel kogukondadega (nt kaitsealade koostöökogud, jahindusnõukogud) nendest sündmustest kõige muu kõrval ka üha sagedamini teavitatakse. Ollakse tõsiselt mures karu võimalike rünnakute pärast, eriti lastele, kes end võimaliku ohu eest vähem kaitsta oskavad. Inimeste suurenev ohutunne karu suhtes ei ole otseselt mõõdetav, kuid meediakajastusi (karude kohtumisest tingitud konflikte) on järjest sagedamini ja Keskkonnaametisse edastatud infot arvesse võttes on karude arvukusest tingitud kokkupuudete sagenemine ja konfliktide ohu suurenemine siiski selge⁵. Viimastel aastatel on seoses karude arvukuse tõusuga suurenenud ka nende osalusega liiklusõnnetuste arv. Kui perioodil 2013-2017 hukkus Eestis liiklusõnnetustes aastas 1-2 karu, siis alates 2018. aastast on liiklusõnnetustes hukkunud karude arv tõusnud, püsides vahemikus 5-7 isendit aasta kohta, 2023. aastal hukkus liikluses juba 8 karu. Eelneva valguses on Eestis selgelt tunnetatav ülekaalukas avalik huvi, et tagada lisaks kahjustuste vältimisele ka elanikkonna ohutus. Võib eeldada, et legaalse tegevuse lubamine vähendab ja ennetab väga suure tõenäosusega oluliselt suurema mõjuga ebaseaduslikku tegevust karude ebaseadusliku küttemise näol. Rootsi näitel on ära toodud, et kaitsealade loomine ja suurkiskjate küttemisest loobumine nendel aladel tingis karude, ilveste ja ahmi suremuse suurenemise salaküttemise kasvu tõttu, võrreldes naaberaladega⁶.

Suurkiskjate, sh karu asurkonna hea seisundi hoidmine on väga oluline, kuid lisaks keskkonna kandevõimele on oluline arvestada ka muid aspekte. Suurkiskjate kaitse- ja ohjamiskava järgi on karu soodsa seisundi tagamiseks minimaalselt vajalik säilitada alla aasta vanuste poegade pesakondade arv enne jahihooaega vähemalt 70 (ca 650-700 isendit). 2023. aastal oli selleks 89 (ca 900-950 isendit). Aasta varem hinnati Eestis pruunkaru pesakondade arvaks 96. Kuna karu asurkonna seisund on KAURi hinnangul väga hea, tuleb praeguse arvukuse kasvu juures enam arvestada ka sotsiaalsete aspektidega, sh võimalike tekkivate hirmudega karuga kohtumise või rünnaku ees. Üliõpilaste seas 2022. aastal läbi viidud uuringu⁷ käigus selgus, et ainsana soovisid vastajad suurkiskjatest karu arvukuse vähendamist, pidades seda juba liialt suureks ja ohuks inimesele. Hundi puhul nähti vajadust tema arvukuse säilitamist praegusel tasemel, ilvese puhul aga selle suurendamist.

- 2.8.** Kokkuvõtvalt arvestades punktides 2.1-2.8 toodut. Pruunkaru on loodusdirektiivi IV lisas nimetatud liik. Direktiivi artikli 16 lõige 1 sätestab erandi kaitsealuse isendi küttemiseks juhul, kui see on vajalik eriti oluliste saagi-, karja-, metsa-, kalamajandus-, veemajanduskahjude ja muude omandiga seotud kahjude ärahoidmiseks (erand b). Vastav säte on üle võetud jahieeskirja (karu tekitatud kahjustuste piirkonnas kahjustuste vältimise eesmärgil). Lisaks annavad loodusdirektiiv ja jahieeskiri küttemise erandi tegemiseks õiguse rahva tervise ja elanikkonna ohutuse huvides või muude üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsed ja majanduslikud põhjused ning kasu, mida keskkond saab erandite andmisest (erand c). Nimetatud erandi tegemine aga ei eelda, et oluline kahju (rünnak inimesele) oleks aset leidnud⁸. Sellele seisukohale on jõudnud ka Euroopa Kohus kohtuasjas C-342/05. Seetõttu tuleb arvesse võtta inimeste kasvanud

⁵ <https://www.ejs.ee/karud-tungivad-hoovi-ja-randa-ning-jaavad-ka-rongi-alla/>, 04.07.2024

⁶ <https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/conl.12226>, 04.07.2024.

⁷

https://dspace.emu.ee/bitstream/handle/10492/7517/Raul_Rajang_BA_LV_täistekst.pdf?sequence=1&isAllowed=n, 04.07.2024.

⁸ Euroopa Komisjoni 12.10.2021 teatis "Komisjoni teatis. Juhenddokument ühenduse tähtsusega loomaliikide range kaitse kohta elupaikade direktiivi alusel" lk 54.

ohutunnet ja kartust karuga kohtumise ees, mis karu asurkonna kasvuga on tõusnud ning see probleem vajab samuti lahendamist.

Euroopa Komisjon on 12.10.2021 teatises „Komisjoni teatis. Juhenddokument ühenduse tähtsusega loomaliikide range kaitse kohta elupaikade direktiivi alusel“ (edaspidi komisjoni teatis) välja toonud väga selged kriteeriumid elupaikade direktiivi art 16 lg 1 punkti b ja c kohaldamiseks. „Artikliga 16 on ette nähtud kolm kontrolli, mis tuleb enne erandi võimaldamist läbida: 1) esitatakse üks või mitu artikli 16 lõike 1 punktides a-d loetletud põhjustest või lubatakse range järelevalve all valikuliselt ja piiratud ulatuses püüda või pidada teatavaid IV lisas loetletud liikidest isendeid pädevate siseriiklike asutuste täpsustatud piiratud arvul (punkt e); 2) puudub rahuldav alternatiivne lahendus ja 3) antakse kinnitus, et erand ei kahjusta populatsioonide soodsa kaitsestaatuse säilitamist.

Keskkonnaamet lubab erandit järgmiste kontrollide alusel:

1) art 16 lg 1 punkt b ja c alusel: põhjendused on ära toodud korralduse p-des. 2.3-2.7 ja 2.11 ning 2.14).

2) pruunkarude küttimisele puudub rahuldav alternatiivne lahendus:

Keskkonnaamet selgitab, et karude küttimine ei ole Eestis ennetusmeetmena kasutatav esmane alternatiiv. Karu tekitatud kahjustuste ennetamise esmased lahendused, mida Eestis rakendatakse, on: võimalike kahjukannatajate poolne ohustatud vara (eeskätt mesitarud, silopakendid) kaitsemeetmete rakendamine ning nende riiklik subsideerimine, samuti kahjustuste kompenseerimine riigi poolt. Lisaks tuleb esimeste lahenduste hulka arvata ka avalikkuse ja sihtrühmade teadlikkuse tõstmine (vt ka Euroopa Komisjoni juhend lk 51⁹) kahjude ennetusmeetmete (Keskkonnaameti välja antud vastav juhend¹⁰, tehtud koolitused) ja inimese käitumise kohta (nt juhendid kuidas käituda kohtumisel karuga¹¹), „Aasta loom 2022“ raames tehtud karu tutvustavad ettekanded ja artiklid jne. Eelpool nimetatud alternatiivide aktiivsel propageerimisel ning toetuste tulemusel on paaril viimasel aastal vähenenud mesitarude kahjustused, kuid 2024. aasta esimesel poolel on need taas suurenenud. Küll ei ole võimalik täielikult vältida silopakendite ning vilja kahjustamist. Ühtlasi puudub alternatiiv kuidas kõrge ja tõusva arvukuse juures (Eestis on karude asustustihedus üks Euroopa kõrgemaid) välistada võimalik ohusituatsioon inimestele. Kuna karu populatsioon peab saama laieneda ja karud liiguvad suureneva arvukuse korral järjest laiemal alal, siis karude suureneva arvukuse korral kokkupuuted inimestega sagedanevad. Ohutuse tagamiseks on vajalik, et karud võimalikult palju väldiksid aktiivse inimtegevusega alasid. Küttimise ning karude käitumise vaheliste uuringute tulemusel saab väita, et teema on kompleksne ning seotud erinevate asjaoludega (arvukuse tihedus, vanuseline struktuur, sugude suhe, toidu kättesaadavus), kuid käitumuslik seos küttimisega on olemas. Karud väldivad rohkem inimest (nt ei liigu radadel) nendel aladel kus toimub küttimine, võrreldes aladega, kus küttimist ei toimu¹²; kütitavas populatsioonis on loomad inimese suhtes ettevaatlikumad/aremad, kui kaitstud populatsioonis ning nad on pelglikumad madalama asustustihedusega populatsioonis¹³; küttimishooajal surnud ja selle üleelanud karude vahel esineb käitumuslik erinevus – pikema elueaga karud hoidsid teedest

9

Euroopa Komisjon (2021). Komisjoni teatis. Juhenddokument ühenduse tähtsusega loomaliikide range kaitse kohta elupaikade direktiivi alusel. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a17dbc76-2b51-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-search>.

¹⁰ [file:///sise.envir.ee/Kasutajad\\$/KA/38010162732/Downloads/Looma_kahjude_enetamine_A5_WEB.pdf](file:///sise.envir.ee/Kasutajad$/KA/38010162732/Downloads/Looma_kahjude_enetamine_A5_WEB.pdf)

¹¹ <https://www.ejs.ee/10-soovitust-mida-teha-kui-metsas-karuga-kokku-juhtud/>

¹² <https://besjournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1365-2664.12700>, 04.07.2024.

¹³ <https://www.jstor.org/stable/3872997>, 04.07.2024.

kaugemale (st vältisid kohti, kus jahimeestega kohtumise tõenäosus on suurem)¹⁴. Seega aitab küttimine tagada elanikkonna ohutust.

3) erand ei kahjusta populatsiooni soodsa kaitsestaatuse säilimist: korralduse p. 2.6 ja 2.7 on ära toodud, et pruunkarude populatsioon on Eestis väga heas seisus (2022. aastal on pruunkarude arvukuseks hinnatud ca 900-950 isendit ning 2023. aastal samuti 900-950 isendit). Pruunkaru arvukus on viimastel aastatel olnud jätkuvas tõusutrendis – seda ei ole mõjutanud ka varasemate aastate küttimine. See näitab selgelt, et Eesti on karude küttimisel hoidnud üsna konservatiivset joont, võimaldades populatsioonil kasvada.

- 2.9.** Keskkonnaagentuuri küttimisettepanek on määrata pruunkaru esialgseks küttimismahuks 2024/2025. jahiaastal Eestis kokku 94 isendit, sellest Harju maakonnas 8, Ida-Viru maakonnas 17, Jõgeva maakonnas 12, Järva maakonnas 10, Lääne-Viru maakonnas 14, Põlva maakonnas 2, Pärnu maakonnas 6, Rapla maakonnas 5, Tartu maakonnas 11, Valga maakonnas 2 ja Viljandi maakonnas 7. Ettepaneku tegemisel on arvestatud pruunkaru asustustihedust, juurdekasvunäitajaid, arvukuse muutust viimase nelja aasta jooksul, eelnevate aastate küttimisstruktuuri ning 2023. ja 2024. aasta kahjustuste paiknemist ja ulatust. Keskkonnaagentuuri ettepanekul 2024/2025. jahiaastal Lääne, Võru, Hiiu ja Saare maakonnale pruunkaru küttimismahtu ei kehtestatud. Nendes maakondades on karude asustustihedus alla ühe isendi 10 000 ha jahimaa kohta ning ettepanekus on lähtutud põhimõttest, et suurema karude asustustihedusega maakondades peaks arvukust vähendama ja väiksema asustustihedusega maakondades võiks see pigem suurened. Aruandes on antud soovitus lubada Keskkonnaametil lisaks maakondlikuks jaotamiseks soovitatud kvoodile võimalike erakorraliste juhtumite korral, milleks on esmajoonel probleemisendite ilmumine jahiaja vältel, küttida Eestis veel kuni 8 karu.
- 2.10.** JahiS § 9 lg 3 p 1 kohaselt kuulub jahindusnõukogu pädevusse muu hulgas ettepanekute tegemine Keskkonnaametile pruunkaru küttimise korraldamiseks. Protokollid 2024. aasta mais toimunud maakondlike jahindusnõukogude ettepanekutest pruunkaru küttimismahu suuruse ja jaotuse osas 2024/2025. jahiaastal on leitavad Keskkonnaameti dokumendiregistrist¹⁵.
- 2.11.** Arvestades kahjustuste esinemise sagedust ja paigutust, pruunkaru arvukuse ja levikuala laienemise soodustamist ning ka kodupiirkonna suurust, on põhjendatud kehtestada 2024/2025. jahiaasta pruunkaru küttimismaht vastavalt Keskkonnaagentuuri soovitudele. Maakondliku küttimismahu jagamisel jahipiirkondade vahel on arvesse võetud pruunkaru kahjustuste esinemist ja ohuolukordade esinemisega seotud juhtumeid inimestele jahipiirkonniti. Samuti on võetud arvesse asjaolu, et karud liiguvad kõrge asustustihedusega piirkondadest (nt Ida-Viru ja Jõgevamaa) üle maakondade piiride madalama asustustihedusega piirkondadesse (nt Lääne-Viru ja Harjumaa), kus tekitavad ka kahjustusi või põhjustavad ohuolukordi (sh satuvad asulatesse, elamute lähedale, maanteedele jne). Seda põhjusel, et rändavad just nooremad isendid, kes ka enam kahjustusi põhjustavad. Lisaks on korralduse eelnõu edastatud huvigruppidele ja maakondade jahindusnõukogu liikmetele ettepanekute ja arvamuse esitamiseks 04.07.2024. Arvamuste ja ettepanekute esitamise tähtajaks määrati 12.07.2024. Korralduse eelnõu kohta on tähtaegselt esitatud 9 muudatus- ja täiendusettepanekut (ettepaneku

¹⁴ <https://www.nature.com/articles/s41598-019-48853-3.pdf>, 04.07.2024.

¹⁵ Keskkonnaameti dokumendiregister: adr.envir.ee

esitasid Rapla ja Võru maakonna jahindusnõukogude liikmed¹⁶, Eesti Jahimeeste Selts¹⁷, Põltsamaa jahtkonna esimees Toivo Tõntson¹⁸ ning MTÜ Eesti Suurkiskjad ja MTÜ Loomus¹⁹) ning üks arvamus, milles ollakse nõus eelnõuga määratud pruunkaru küttimismahtudega (nõusoleku edastas Harju maakonna jahindusnõukogu liige Andres Talijärv²⁰).

2.11.1. Keskkonnaamet ei arvesta hetkel Eesti Jahimeeste Seltsi ning Rapla maakonna jahindusnõukogu liikmete esitatud ettepanekuid pruunkarude küttimismahu oluliseks suurendamiseks Rapla maakonnas ning osaliseks suurendamiseks (1 või 2 pruunkaru võrra) Jõgeva, Järva ja Viljandi maakondades. Samas eelmainitud maakondades saab täiendava pruunkaru küttimismahu eraldada vajadusel (uute kahjustuste lisandumisel peale maakonna küttimismahu ammendumist) pruunkarude reservküttimismahu (8 isendit) arvelt. Sama kehtib ka Võru maakonna kohta, st oluliste kahjustuste lisandumisel saab Keskkonnaamet eraldada Võru maakonnale pruunkaru küttimismahu nuhtlusisendite küttimiseks reservküttimismahu arvelt. Eelmainitud maakondadele kehtestatud pruunkarude küttimismahud vaadatakse üle jahihooaja kestel vastavalt vajadusele. Keskkonnaamet arvestab Toivo Tõnsoni ettepanekut, mille kohaselt eraldatakse seoses karude rohkuse, põllukahjustuse esinemise ja inimkontaktide sagenemisega Jõgeva maakonnas augustis eraldi pruunkaru küttimismaht 2 pruunkaru küttimiseks Põltsamaa jahipiirkonnale. Samadel põhimõtetel on pruunkaru küttimismahtu maakonnas jaotatud kahjustuste ja ohuolukordade vältimise ja ennetamise eesmärgil ka varasematel aastatel.

2.11.2. 05.07.2023 esitas oma arvamuse korralduse eelnõu kohta MTÜ Eesti Suurkiskjad, kes tõi välja, et korralduses puuduvad tõendid, et loodusdirektiivi 16 artikli erandite kaalutlused oleks adekvaatselt tehtud. Ei leidu: a) tõendeid, et alternatiivid puuduksid; b) tõendeid, kuidas tapmiseks valitud karuisendid on olnud seotud mingi konkreetse loodusdirektiivi artikli 16 punktis 1 a–e loetletud põhjusega; c) et kokku 94 isendi tapmine oleks proportsionaalne ehk lahendaks püsivalt väidetavaid probleeme. Korralduses ei ole asjakohaselt ja teadusliku täpsusega selgitatud, mis erandi rakendamisega saadav konkreetset mõõdetav kasu on: näiteks kahjude vähenemissumma või usaldusväärset mõõdetav inimpeglikkuse kasv.

MTÜ Loomus on oma arvamuses ära toonud, et karu puhul tuleks tegeleda vaid kindlakstehtud nuhtlusisenditega ja kasutada mitteletaalseid meetodeid, kuid kindlasti mitte üle Eesti lausaliselt karusid tappa. Karudega rahumeelselt koos elamiseks on eelkõige vaja kasutada ennetavaid meetmeid. On suurepärane, et edaspidi on ennetavate meetmete toetus suurem kui varem ning neid toetusi makstakse esmajärjekorras. Neile, kellele karu tuleb hoovi, tulebki soovitada ehitada korralik aed. Avalikkust tuleb harida selles osas, kuidas karudega koos elada.

¹⁶ Ettepanekud on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.07. ja 15.07.2024 13-15/24/19-2, 13-15/24/19-3 ja 13-15/24/19-4 all.

¹⁷ Ettepanek on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 15.07.2024 nr 13-11/24/14911-3 all.

¹⁸ Ettepanek on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.07.2024 nr nr 13-11/24/10678-2 all.

¹⁹ Ettepanekud on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 12.07.2024 nr 13-11/24/14911-2 ja 13-11/24/14911 all.

²⁰ Ettepanek on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.07.2024 nr 13-11/24/14198-11 all.

Keskkonnaamet MTÜ Eesti Suurkiskjad arvamusega ei nõustu, 3 kontrolli printsiibi eelnev rakendamine eelpool mainitud erisuse lubamisel on ära toodud käesoleva korralduse p-s 2.8. Keskkonnaamet on põhjalikud seisukohad käesolevas küsimuses esitanud Tallinna Ringkonnakohtule 08.05.2023 ja 04.06.2024 kohtuasjas 3-22-1629 (kus samuti on kaebajaks MTÜ Eesti Suurkiskjad) esitatud apellatsioonikaebuses²¹ ²² ning menetlusökonomiast tulenevalt ei pea Keskkonnaamet käesolevas korralduses vajalikuks MTÜ-le Eesti Suurkiskjad nende seisukohtade kordamist. 04.06.2024 Tallinna Ringkonna kohtule edastatud seisukohas oleme ära toonud ka mitmed teadusartiklid, mis viitavad jahipidamise ja sellest tingitud inimpelglikuse suurenemise seoste.

MTÜ Loomus esitatud arvamust arvestades lisame täpsustavalt, et korralduses ei lubata karude küttimist inimpelglikkuse säilitamise eesmärgil, vaid kahjustuste ning ohuolukordade vältimiseks ja ennetamiseks (mh piirkonniti karu kõrge asustustiheduse tõttu). Samuti ei ole karude tekitatavate kahjude ära hoidmiseks kõikjal võimalik rakendada tarastamist ja seda eriti suuremate alade puhul (karud teevad kahju ka suurtele viljapõldudele, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda on koostanud 2023. aastal Keskkonnaametile ka sellekohase märgukirja²³).

Eesti suurust arvesse võttes ei ole võimalik karude tekitatud probleeme lahendada vaid nende ümberasustamisega, kuna selleks ei ole Eestis riigi territooriumi väiksuse tõttu piisavalt sobilikku loodusmaastikku. Enamasti on sobivad alad teiste karude poolt juba hõivatud. Seetõttu tõrjutakse sinna viidavad loomad aladelt välja või murtakse tugevamate isendite poolt. Sageli leiavad probleemkarud seetõttu tee tagasi inimasustuse juurde ning tekitavad jätkuvalt kahjustusi ja ohuolukordi. Samuti on nuhtluskarude ümberasustamine üsna kallid ning seda saab kaaluda vaid väga erandlikel juhtudel.

Vaidlust ei saa olla ka selle üle, et karu tekitatavad kahjud ei ole majanduslikult olulised, kuna karude tekitatavate kahjude hüvitamiseks aastas kulunud summad on ulatunud üle 250 000 euro. Samas paaril viimasel aastal, nagu on ära toodud eespool (p 2.6), on pruunkarude tekitatud kahjustused mõningal määral vähenenud ning seda lisaks ennetusmeetmete järjest tõhusamale rakendamisele ka arvukuse juurdekasvu piiramise tõttu.

- 2.12.** 14.06.2024 toimunud suurkiskjate koostöökogu arutas Keskkonnaagentuuri ettepanekut, millega tehti Keskkonnaametile ettepanek²⁴ kehtestada pruunkaru küttimismahtu esimeseks osaks 94 isendit. Koostöökogusse kuuluvad Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti, Keskkonnaagentuuri, jahimeeste, mesinike, loomakasvatavate, teadusasutuste ja keskkonnaorganisatsioonide esindajad. Koostöökogus esitas Eesti Jahimeeste Selts (EJS) alternatiivseks küttimisettepanekuks 110 karu, kuna jahimeeste vaatluste põhjal on pruunkarude arvukus Eestis oluliselt kasvanud. EJS ettepanekut toetas ka Talupidajate Keskliit viidates karude tekitatud põllukahjude suurenemisele. Eestimaa Looduse Fond tegi ettepaneku kehtestada algne küttimismaht vastavalt Keskkonnaagentuuri esitatud jaotusele ning võimaliku täiendava mahu määramisel lähtuda EJS ettepanekust. Sellist lähenemist toetas ka Eesti Lamba- ja Kitsekasvatavate Liit. Eesti Loodusturismi Ühing (ELÜ) ja MTÜ Loomus esitasid enda arvamuse kirjalikult pärast koosolekut. Neist esimene toetas Keskkonnaagentuuri ettepanekut üldise küttimismahu osas, kuid pidas oluliseks suunata küttimine eelkõige kõrge kahjustussurvega maakondadesse, mitte lähtuda asustustihedusest. Ida-Virumaa osas tegi

²¹ Apellatsioonikaebus on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 08.05.2023 nr 1-6/23/79-2 all.

²² Tallinna Ringkonnakohtule edastatud Keskkonnaameti täiendavad seisukohad on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 04.06.2024 nr 1-6/24/169 all.

²³ Märgukiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 11.07.2023 nr 13-11/23/14250 all.

²⁴ Koosoleku memo on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 19.07.2024 nr 13-11/24/15478 all.

ELÜ ettepaneku olla küttemismahu määramisel konservatiivsem ning nii suurt küttemismahtu sinna mitte määrata. Loomuse ettepaneku kohaselt tuleks loobuda üle-eestilise küttemismahu määramisest ning lubada kütida vaid selgelt kindlaks määratud nuhtlusisendeid. Piirkondliku jaotuse osas soovitati lähtuda kahjustustest ning küttemismahud jaotada jahi alguseks nii, et oleks võimalus jahiaja jooksul operatiivselt anda lisalubasid piirkondadesse, kus küttemismahud on realiseeritud aga kahjustused jätkuvad.

Keskkonnaamet lähtub küttemismahtude määramisel Keskkonnaagentuuri ettepanekust, mis põhineb aastaid kasutusel olnud metoodikast ning on taganud pruunkaru soodsa seisundi säilimise Eestis. Jahimeeste andmed on kahtlemata väärtuslik lisainfo, kuid selge metoodika puudumine ei võimalda nende põhjal määrata täpset karude arvukust Eestis.

Eestimaa Looduse Fondi ettepanek kattub suurel määral ka Keskkonnaagentuuri omaga, täiendava küttemismahu osas toetab Keskkonnaamet oma otsuses siiski agentuuri konservatiivsemat lähenemist ning seab võimaliku täiendava mahu piiriks 102.

Keskkonnaamet nõustub ELÜ ja Loomuse seisukohaga, et küttemismahtude määramisel tuleb lähtuda karude tekitatud kahjustest, samas peame vajalikuks järgida ka käesoleva korralduse punktides 2.3-2.9 toodud põhjendusi. Karude liikumisterritoorium ületab oluliselt ühe maakonna piiri, mistõttu on vajalik pruunkaru arvukuse piiramine kahjustuste ennetamiseks ka nende kõrgema asustustihedusega maakondades.

Kehtestatav küttemismaht ja selle jaotus maakonniti arvestab tervikuna kahjustuste ennetamise eesmärki, konkreetsete nuhtlusisendite määramine ei ole karude kõrge asustustiheduse korral enamasti võimalik, mistõttu peame põhjendatuks lähtuda Keskkonnaagentuuri esitatud ettepanekust.

2.13. Võttes arvesse eelpool toodud ettepanekuid ning arvestades pruunkarude levikuala laienemisega ja vajadusega vältida prognoositavate kahjustuste suurenemist, samuti vajadusega suunata pruunkarude küttemist eelkõige kahjustuskolletesse ja võimalikesse konfliktipiirkondadesse, on Keskkonnaamet seisukohal, et karude küttemismaht on 2024/2025. jahiaastal mõistlik kehtestada mitmes osas sarnaselt eelmistele jahiaastatele, jättes osa küttemismahust (kuni 8 isendit) jahihooaja alguseks kehtestamata (reservi). Küttemismahu esimese osana kehtestatakse Keskkonnaagentuuri poolt soovitatud esialgne pruunkarude küttemismaht ehk 94 isendit. Reservi jäetavate isendite küttemismahu (kokku kuni 8 pruunkaru) kehtestab Keskkonnaamet küttemismahu teise osana jahihooajal vastavalt vajadusele.

2.14. Nendes Eesti maakondades, kus maakondade jahindusnõukogud maakonna sisese pruunkaru küttemismahu jagamisel karukahjustusi arvesse ei ole võtnud ning ei ole teinud ettepanekut küttemismahu määramiseks jahipiirkondadele, jagab karude küttemismahu jahipiirkondade vahel Keskkonnaamet, võttes arvesse 2024. aastal tekitatud kahjustusi ja ohu tekitamist inimestele ning Keskkonnaagentuuri ulukiseire aruandes toodud soovitusi. Kuna 2/3 kahjustusi on aastate lõikes toimunud tavaliselt enne jahihooaja algust, on järgitud, et perioodil 1.08.2024 kuni 31.08.2024 oleks kõikides kahjustuspiirkondades võimalik kahjustuste vältimiseks ja ennetamiseks ning ohuolukordade ära hoidmiseks pruunkaru kütida. Muuhulgas lubatakse karu kütida kahjustuste ja ohuolukordade ennetamiseks ka piirkondades, kus kõrge arvukuse tõttu on kahjustuste ja ohuolukordade tekkimine tõenäoline. Kui kahjustuspiirkonna jahipiirkonnad augusti kuu jooksul eraldatud küttemismahtu ei realiseeri, siis septembris ja oktoobris võivad realiseerimata küttemismahtu edasiste kahjustuste ja ohuolukordade vältimise ja ennetamise eesmärgil kasutada ka teised maakonna jahipiirkonnad. Eelpool toodud põhjustel on pruunkarude küttemisele seatud täiendavad küttemistingimused kõikides maakondades, kuhu karude küttemismaht määratakse (v.a Lääne, Võru, Hiiu ja Saare maakonnad).

- 2.15.** JahiS § 21 lg-st 2 tulenevalt on jahipiirkonna kasutaja oma jahipiirkonna piires kohustatud teostama ulukite seiret. Vastavalt keskkonnaministri määruse nr 27 § 3 lg-dele 2, 3 ja 6 hõlmab see kohustus kütitud või hukkununa leitud pruunkaru kohta andmete esitamise ja bioproovide kogumise kohustust.
- 2.16.** Kooskõlas HMS regulatsiooniga võib haldusakti anda kõrvaltingimusega. HMS § 53 lg 1 p 4 kohaselt on haldusakti kõrvaltingimuseks muu hulgas haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine. Vastavalt sama paragrahvi lg 2 p-le 3 võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel. Vastavalt JahiS § 22 lg-s 2 sätestatule otsustab Keskkonnaamet pruunkaru küttemismahu kehtestamise kaalutusõiguse alusel. Tuginedes HMS § 53 lg 1 p 4 ja lg 2 p 3 jätab Keskkonnaamet endale õiguse ohjamisalade piiride ja küttemismahu muutmiseks ja/või kehtetuks tunnistamiseks ja/või kõrvaltingimuse kehtestamiseks.
- 2.17.** Pruunkarude küttemise paremaks korraldamiseks tegid jahindusnõukogud pruunkaru küttemise korraldamise ettepanekutes Keskkonnaametile ettepaneku määrata maakondlikud kontaktisikud, kes vahendavad pruunkarude küttemise ja jahtide registreerimisega seotud informatsiooni. Jahindusnõukogudes kokkulepitud kontaktisikud on jahindusnõukogule ja Keskkonnaametile andnud kirjaliku kinnituse, et nad on nõus eespool toodud informatsiooni vahendada. Keskkonnaamet peab jahindusnõukogude ettepanekut põhjendatuks. Pruunkaru küttemismahust kinnipidamiseks on vajalik kehtestada karujahi eelneva registreerimise süsteem kontaktisiku kaudu, tagamaks maakonnas toimuvatest jahtidest teadasaamine ning küttele pruunkaru küttemisest ja võimalikust küttemismahu realiseerimisest ajakohase teabe edastamine. Võimaldamaks kiiret infovahetust, mis samas oleks taas esitatav ka hiljem, määrab Keskkonnaamet jahi registreerimise ja kütitud isendist teavitamise vormiks lühisõnumi (SMS). Maakondlike kontaktisikute nimed ja kontaktid on leitavad korralduse lisas 2 (lisatud).
- 2.18.** Kuna jahindusnõukogud arvestavad oma otsustes enne 2017. aasta haldusreformi kehtinud maakondade piiridega, samuti on oluline säilitada andmete võrreldavus varasemate aastatega, võetakse seda asjaolu arvesse ka käesolevas korralduses pruunkaru küttemismahu kehtestamisel s.o maakondadena käsitletakse jahipiirkondadest koosnevaid ohjamisalaseid, mis hõlmavad Eesti maakondi nende halduspiirides enne eelmainitud haldusreformi.
- 2.19.** Karujahis võib ette tulla olukordi, kus looma haavatakse ning ei suudeta koheselt tabada. JahiS § 41 lg 1 p 3 kohaselt märgitakse haavatud suuruluki tabamise korral jahiloale lisaks tabamise ajale ka jahipiirkond, kus suuruluk tabati. Hetkel kehtiva jahiseaduse järgi on vajalik väljastada jahiluba haavatud uluki jälitamiseks, kui see lahkub esialgsest küttemispiirkonnast (jahipiirkonnast). Küttemisloa väljastab jahipiirkond, kuhu haavatud loom liigub. Samuti on Eestis kaitsealasid (nt Alam-Pedja LK, Soomaa RP), mis on täielikult või osaliselt jahimaaga liitmata ning kus ei toimu tavapärasel moel jahipidamist. Kui haavatud karu satub nendele aladele (jahipiirkonnaga liitmata kaitseala või selle osa), siis tuleb haavatud isendi jälitamisel eelnevalt lisaks ohjamisala kontaktisikule ja jahipiirkonna kasutajale informeerida ka kaitseala valitsejat (Keskkonnaametit) telefoninumbril 1247, kes annab vajadusel nõusoleku haavatud looma jälitamiseks. Kui haavatud loom tabatakse, siis arvatakse tabatud isend maha konkreetse jahipiirkonna ja maakonna küttemismahust, kus looma haavati ning tema jälitamist alustati.
- 2.20.** Lihtsustamiseks maakondade ohjamisalade koordinaatorite tööd, on mõistlik kehtestada ajavahemik, millal ööpäeva jooksul saab karujahid eel-registreerida. Selleks määrab

Keskkonnaamet mõistliku ajavahemikuna perioodi alates kella 7.30-st kuni kella 22.00-ni. Väljaspool määratud aega ei ole koordinaatorid kohustatud pruunkaru jahti registreerima. Varasematel aastatel on ette tulnud olukordi, kus maakonna karu küttemislimiidi ammendumisel ja viimase karu küttemisel on küttemismaht tahtmatult ületatud (ühe karu asemel on samaaegselt kütitud kogemata kaks karu). Kui maakonna küttemismaht on kuni eelviimase isendini täidetud, siis soovitame viimasele karule jahipidamise registreerida ohjamisala koordinaatori juures ühekaupa – ühele jahimehele või äärmisel juhul jahipiirkonnale annatakse viimase karu küttemise loa realiseerimise õigus kuni üheks ööpäevaks. Kui jahimees või jahipiirkond ei küti selle päeva jooksul maakonna küttemismahu viimast realiseerimata karu, siis saab järgmisel päeval küttemise võimaluse järgmine soovija (konkreetne jahimees või äärmisel juhul jahipiirkond).

(allkirjastatud digitaalselt)
Erik Kosenkranius
peadirektori asetäitja

Saata: Eesti Jahimeeste Selts, Keskkonnaagentuur, Kliimaministeerium, Suurkiskjate koostöökogu, maakondade jahindusnõukogude liikmed, MTÜ Eesti Suurkiskjad, MTÜ Loomus

Margo Tannik
jahinduse peaspetsialist
jahinduse ja vee-elustiku büroo